

Když sociologii, tak v Brně. Pražská FSV je třetí

HN KARIÉRA, kariéra

VĚDA*		ABSOLVENTI		SVĚTOVOST		EXPERTI		ZÁJEM		CELKEM	
FSS MU	8	FF UK	3,5	FSV UK	4	FSS MU	4	FF UK	4	FSS MU	19,5
FF UK	6	FSS MU	3,5	FF UK	3	FSV UK	3	FSV UK	3	FF UK	18,5
FSV UK	4	FSV UK	2	FSS MU	2	FF UK	2	FSS MU	2	FSV UK	16
FF ZČU	2	FF ZČU	1	FF ZČU	1	FF ZČU	1	FF ZČU	1	FF ZČU	5

* bodový výsledek se násobí dvěma

[Zvětšit tabulku](#)

**1. Fakulta sociálních studií
Masarykovy univerzity
BRNO**

**2. Filozofická fakulta
Univerzity Karlovy
PRAHA**

**3. Fakulta sociálních věd
Univerzity Karlovy
PRAHA**

Nejvíce výsledků hlásí Brno

Proč toto kritérium: V sociologii považujeme vlastní vědeckou činnost za nejdůležitější.

Co jsme zjišťovali: Z databázi Rady vlády pro vědu a výzkum lze zjistit za období 2002 - 2006 výsledky včetně jejich vědecké "váhy" za celou fakultu, ale nikoli za obor. Anebo lze posčítat výsledky za obor sociologie, ale nelze k nim přiřadit jejich přesnou váhu (tedy zda šlo o článek v prestižním, tzv. impaktovaném časopise, nebo v méně významném).

Jak hodnotíme výsledky: Rozhodli jsme se pro druhou metodu, tedy kolik peněz na sociologický výzkum škola získala a kolik výsledků za to vytvořila (obojí v přepočtu na jednoho pedagoga). Protože jsme nemohli přesně stanovit vědeckou váhu, výsledky nenásobíme - jako u jiných žebříčků - třemi, ale jen dvěma.

Ve vědeckém výzkumu jasně vede brněnská Fakulta sociálních studií. Její sociologové získali v letech 2002 - 2006 peníze na své projekty v celkové výši 37 milionů 674 tisíc, především na velký výzkum rodiny, mládeže a menšin. Vykázali 231 výsledek (knihy, články v prestižních časopisech i "jen" příspěvky do sborníků). Na každého z jejích sociologů - přepočítali jsme je

podle skutečných úvazků na fakultě - tak vychází 12,1 výsledku a grantová podpora za téměř dva miliony. "Brno se musí víc ohánět," připustil jeden z předních sociologů z konkurenční pražské FSV UK.

Katedra sociologie na pražské Filozofické fakultě UK obhájila výzkumný záměr a granty za celkem 10,7 milionu a přinesla 91 výsledek (v přepočtu to znamená 873 tisíc a 7,3 výsledku na každého pedagoga podle úvazků). Naproti tomu početnější FSV UK měla projekty za necelých 10 milionů se 72 výsledky (tedy 540 tisíc "grantových" korun a čtyři výsledky na akademika).

Nově vzniklá katedra sociologie na Filozofické fakultě Západočeské univerzity v Plzni ještě ani svůj grant mít nemohla. Předtím se však tamní sociologové (a sociální antropologové) podíleli na dlouhodobém výzkumu romských komunit a na analýze nerovnosti ve vzdělání. Dohromady za tři miliony a s jedenadvaceti výsledky.

U celé brněnské FSS v roce 2006 tvořily příjmy z vědy 50,5 % rozpočtu. U katedry sociologie na FF UK by šlo o 57 % a u plzeňských sociologů o 22 %; pražská FSV údaj nevedla.

Největší přetlak je v Praze. Mladé profesory však nemá nikdo

Proč toto kritérium: Vystihuje poptávku po fakultě a její reputaci.

Co jsme zjišťovali: Kolik z přihlášených v posledním přijímacím řízení bylo přijato; kolik z přijatých se skutečně zapsalo; kolik má škola doktorandů v poměru ke všem studentům; podíl docentů do 40 let a profesorů do 50 let (vyjadřuje zájem úspěšných doktorandů o další vědeckou kariéru; zdravě se rozvíjející fakulta by měla mladé akademiky mít).

Jak hodnotíme výsledky: Každá kategorie má váhu 25 %.

Největší převis poptávky je na sociologii na pražské FF UK, berou jen 15 % přihlášených. V Brně 19 %, v Plzni 27 % a na FSV 112 z 387, tedy 29 %. Nakolik pevně se pak ale přijatí rozhodnou pro fakultu, pokud si mohou vybírat? Nejpevněji rozhodnutí byli pro FF UK; v posledních třech letech se zapisovalo 75 - 80 % z přijatých. Na FSV UK šlo naposledy 70 % přijatých. Pro Brno se rozhodla víc než polovina přijatých (54 %), pro Plzeň 52 %.

Relativně nejvíce doktorandů má pražská FSV UK; asi jako kdyby se o titul pokoušel nejméně každý čtvrtý sociolog. Těsně za ní následuje pražská filozofie. Pak s odstupem FSS; Plzeň zatím žádné doktorandy nemá.

Tak mladé akademiky, na jaké jsme se ptali, však nemá nikdo. Brněnský děkan Ladislav Rabušic k tomu podotýká, že u společenských věd se dozrává později, jejich docenti mají 44 a 46 let, jeden z profesorů 53 let.

Praha, hlavní brána na Západ

Proč toto kritérium: Světová věda se dělá ve světových jazycích.

Co jsme zjišťovali: Kolik studentů v aktuálním roce odjelo na nejméně semestrální pobyt; kolik předmětů určených se vyučuje v cizím jazyce; kolik semestrů jazykových kurzů škola celkem nabízí.

Jak hodnotíme: Pořadí podle studentů na výměnných pobytech dáváme váhu 60 %; přednáškám v cizím jazyce 30 %; jazykové kurzy považujeme za užitečný doplněk s váhou 10 %.

Víc se vyjíždí z Prahy. Z FSV UK to bylo 28 studentů (z celkem 475, tedy 5,8 %). Mezi sociology z FF UK šlo o 4,7 % (9 ze 188). Na brněnské sociologii představovalo vyjíždějících 19 studentů jen 3,5 %. V Plzni měli jediný výjezd (1 %), stáže přibudou v příštím roce, kdy škola otevře třetí ročník.

V cizím jazyce se nejvíc přednáší v Brně - 19 předmětů v angličtině (například Gender and Empire in Postcolonial Societies nebo Consuming Cultural Heritage). Na pražské FSV je takových oborů 11 (Comparison of Health Care Systems, Communication Research), na FF jeden (Industrial Relations) a v Plzni zatím žádný. V příštím roce otevřou dva, francouzský a anglický.

Nejvíc jazykových možností má pražská FF UK, podle svého prohlášení "jediná evropská fakulta, na níž lze studovat všechny jazyky, jimiž se mluví v členských zemích EU". Vedle základních kurzů tak proto nabízí kompletní služby obří fakulty, včetně severských a orientálních jazyků nebo katalánštiny a rumunštiny. Také FF ZČU využívá služeb univerzitního centra se 113 semestry jazyků, včetně odborné sociologické terminologie v pěti hlavních evropských řečech.

Na FSV UK mají studenti možnost studovat čtyři semestry šesti hlavních evropských jazyků. FSS MU má v nabídce jen celkem 10 semestrů.

Porota: FSS

V porotě odpovídalo 15 expertů na otázku, jakou školu by doporučili zájemci o studium. Mezi respondenty patřila ředitelka Sociologického ústavu a jeho přední vědci, zakladatelé agentur po výzkum veřejného mínění nebo experti z blízkých oborů. Na první místo často řadili dvě nebo i tři fakulty.

Zvítězila FSS Masarykovy univerzity, na první místo ji zařadilo 11 oslovených. "Má nejlépe připravené programy, systém výuky, elektronickou podporu, je vnitřně integrovaná. Systém přípravy "mladých nástupců" pokládám nejen za promyšlený, ale také za lidsky velmi citlivý a důstojný." - "Není špatná, ale absolventi jsou příliš akademicky zaměřeni." - "U nás podle mne nejlepší, jediná aspoň trochu srovnatelná se zahraničím; i proto tam sám učím - dojíždím z Prahy."

O FSS mluvili experti nejvíc, i ti z konkurenčních fakult. "Pro nás je referenčním rámcem srovnání hlavně brněnská katedra, které vtiskl osobitý ráz zakladatel Ivo Možný, a samozřejmě evropské univerzity, kam naši studenti opravdu hojně jezdí. Brno udělalo radikální proměnu studia, zejména na magisterské úrovni (anglická výuka a 15kreditové kurzy), nás ještě čeká."

Druhá těsně skončila FSV UK s osmi prvními místy. "FSV v Praze podle mne na tom byla před několika lety lépe než FF UK, ztratila ale v poslední době dynamiku i jasnou orientaci."

Třetí byla sociologie z FF UK, na tuto pozici ji řadí jedenáct dotázaných. "O té skoro nic nevím, ale i to je zpráva." - "Je tradiční, nevybojná, s vyrovnanou úrovní; problém tu zřejmě je se zkosnatělostí celé FF UK."

O mladé FF ZČU většina přiznala, že ji nezná. "Vůbec bych nedoporučil, i kvůli akademické kultuře, kterou Plzeň proslula," řekl jeden porotce s narážkou na plagiátorskou aféru bývalého prorektora Ivo T. Budila. Jiný ji hájil: "Zatím nemám zkušenost, ale vzhledem k tomu, že katedru vede vynikající vědec Martin Kreidl s dvěma doktoráty, nepochybuji o rostoucí kvalitě absolventů."

Seznam porotců a další odpovědi na www.ihned.cz

Spokojenost a uplatnění? O svých absolventech vědí nejvíc na FF UK a v Brně

Proč toto kritérium: Absolventi mohou nejlépe posoudit z pohledu klientů. Profesně úspěšní absolventi jsou signálem dobré školy.

Co jsme zjišťovali: Kolik procent absolventů po šesti měsících od ukončení školy dál pokračuje v oboru; jak hodnotí svou spokojenost s fakultou; jaký je jejich průměrný plat po pěti letech od ukončení školy.

Jak hodnotíme výsledky: Protože v Česku takové průzkumy dosud nejsou obvyklé a nemají stejnou metodiku, sestavujeme žebříček nikoli podle toho, JAK absolventi odpovídali, ale ZDA se jich škola vůbec ptá a jak podrobné výsledky poskytuje.

Plzeňská katedra sociologie ještě žádné absolventy nemá.

Pražská FSV UK svá hodnocení teprve chystá, mezi sociology proběhl pilotní průzkum, jehož výsledky považuje škola spíše za orientační (odpovědělo 50 z 300 oslovených). V oboru podle něj zůstala polovina absolventů, "i když vymezení toho, co je u sociologa obor, je nejasné," podotýká tajemník Institutu sociologických studií Petr Soukup. A děkan fakulty Jan Amos Víšek dodává: "Udivuje mě, proč vás zajímá setrvání v oboru. Absolvent moderní univerzity by měl být schopen dělat (téměř) cokoliv." Půlka absolventů ocenila široký rozhled, čtvrtina byla nespokojena s přemírou teorie.

Podrobné informace o absolventech z let 1990 - 2002 mají sociologové z FF UK, protože na toto téma vznikla diplomová práce. Odpovídala v ní čtvrtina z dotázaných, tedy 64 z 250 absolventů. V oboru zůstaly dvě třetiny z nich. Polovina dotázaných by volila znovu stejný obor i stejnou školu. Spokojenost s profesní přípravou oznámkovali v průměru 6,5 - na škále od jedné do desíti.

Masarykova univerzita dělá průzkumy mezi svými absolventy pravidelně už od roku 1994. V poslední zprávě za rok 2007 měla i nejvyšší návratnost (63,4 %, z 1769 oslovených odpovědělo 1122). Fakulta sociálních studií uvádí, že její sociologové měli podle ní průměrný hrubý plat 23 050 korun, 99 % bylo spokojeno s tím, co jim škola dala a jen pro 10 % dotázaných sociologů bylo obtížné najít práci. Obecně absolventi FSS chválí, jak fakulta podporuje kreativitu. Za spíše nebo naprosto nedostatečnou však považují výuku cizích jazyků (73 %).

Uplatnění komentovala i ředitelka Sociologického ústavu Marie Čermáková. "Najděte jiný obor v oblasti společenských a humanitních věd s tak silným zastoupením úspěšných mladých vědců a vědkyň!" poukazuje na to, že u ní pracuje padesát vědců mladších 35 let, z toho 66 % jsou sociologové (půl na půl z FF UK a FSV UK, brněnští se nehlásí vzhledem k dostatku práce a nižším životním nákladům na Moravě). "Špičkový absolvent má vždy za sebou rozvinutou sociologickou znalost a zájem o určité téma, stáže a pobyty na zahraničních univerzitách - a téměř vždy kritizuje úroveň výuky sociologie na své mateřské fakultě a sděluje, že kdyby na svém profilu nepracoval sám, tak by nebyl tím, čím je," říká.

Sociolog Jiří Večerník dodává: "Pokud sám přijímám pracovníka pro sociologický výzkum, absolvovaná škola je pro mne druhořadá, dokonce ani obor není tak důležitý - může to být stejně dobře historik, ekonom nebo demograf. Důležitý je obecný základ vědomostí, ochota učit se a schopnost samostatně pracovat. Takové dovednosti škola sama nevytvoří, může k nim však významně přispět, a to již na nižších stupních. Obávám se, že naše vysoké školy nepostupují tímto směrem dost energicky."

Jiný známý sociolog Jan Keller o tomto kritériu (i o všech dalších v tomto žebříčku) silně pochybuje: "Spokojenost studentů je sama veličinou, která by si zasluhovala podrobný vnitřní rozbor. Možná bychom se divili, z čeho všeho může vyvěrat."